

**KÉPESLAPOK A VOLT GYULAI ÉS BÉKÉSI JÁRÁSBÓL
A MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUMBAN (1899–1945)**

– Kocsor János –

A Békés Megyei Múzeumok Közleményeinek 28. kötetében a Munkácsy Mihály Múzeum 1920 előtti békéscsabai képeslapjainak adatait tettem közzé.¹ Bár logikus lenne, mégsem a megyeszékhely időben ezután következő anyagával folytatom a bemutatást. A békéscsabaiak számára könnyebben elérhető, helyben rendelkezésre áll a gyűjtemény, így helyesebbnek tűnik, hogy ezúttal mások számára nyújtsak egyfajta tájékoztatást.

A békéscsabai témájú közleményben vázlatosan lejegyeztem a múzeum képeslap-gyűjteményének történetét. Jelen esetben is igaz, hogy az első nagyobb tétel 1967-ből, *dr. Petrikovics László*, szerencsi gyűjtőtől származik, egyik-másik lapon látható is ovális, „Petrikovics-gyűjtemény” feliratú bélyegzője. Az itt tárgyalt képeslapoknak mintegy fele gyűjteményének része volt; elsősorban nagyobb településeket, Gyulát, ezenkívül Békést és Mezőberényt ábrázoló képeslapokat köszönhetünk neki. Rajta kívül ajándékozott, illetve eladott lapokat a múzeumnak: *Kéri Attila* gyulai lakos (békési, köröstarcsai, ókígyósi képeslapok), *Kórodi Gáborné* békésszentandrászi lakos (békési lapok); 2000-ben *Petőfalvi Pálné* békéscsabai lakos több községet ábrázoló képeslapot ajándékozott a múzeumnak.

*

Mely települések szerepelnek az ismertetőmben? Földrajzi keretül az 1945-öt megelőző közigazgatási beosztás szerinti békési és gyulai járást választottam. E terület közigazgatási képe – és nem csak a járárok megszűnése miatt – jelentősen különbözött a maitól. Időszakunkban, a 19. század végétől 1945-ig, a járási székhelyet betöltő Békésen és Gyulán kívül a következő települések számítottak önállóknak: a Békési járásban Köröstarcsa és Mezőberény, a Gyulai járásban Doboz, Gyulavári, Kétegyháza, és Újkígyós, majd 1927-től a Doboz határából kivált Mezőmegyer.² A felsorolt települések közül a ma Gyulához, illetve Békéscsabához tartozó Gyulaváriból és Mezőmegyerről nem birtokol a múzeum képeslapot, így tehát e kettő kivételével a fent felsorolt

¹ KOCSOR 2006.

² A terület közigazgatási képe lényegesen átalakult 1945 után, a szocialista korban. Először Bélmegyer vált el Békéstől 1946-ban, majd 1950-ben Murony és Kamut, végül 1954-ben Tarhos. Köröstarcsa és Csárdaszállás útjai 1952-ben váltak el. Mezőmegyert 1973-ban Békéscsabához csatolták. A gyulai járásban Újkígyós kötelékéből 1950-ben vált ki Ókígyós, Gyulavári pedig 1974-ben csatlakozott Gyulához. KÓVÁRY 1999. 327, 529, 546, 596, 664, 691.

településeknek a Munkácsy Mihály Múzeumban őrzött lapjait veszem számba. Az időkeret kezdőpontját a gyűjtemény legrégebbi, 1899-ből, Békésről származó képeslapja adja (10. kép; Jegyzék 177.). Ez azonban sajnos csak a tárgyalt gyűjteményrészben számít a legrégebbinek, de valószínűleg nem ez volt a két járásban kiadott első lap. E dicsőség minden bizonnyal azt a gyulai képeslapot illeti meg, melyet dr. Scherer Ferenc közölt az 1936-ban kiadott háromkötetes monográfiájában.³

A már említett békéscsabai ismertetőmben rámutattam a polgári-értelmiségi réteg jelenléte és a képeslapok megjelenése, illetve elterjedése közti összefüggésre. Ha megnézzük a képeslapok címzését, feltűnhet, hogy kevés kivétellel a címzett megszólítása tekintetes vagy nagyságos; nők esetében őnagysága, esetleg úrhölgy. Időszakunkban e címek nemcsak a nemesi származású birtokosokat illették meg, hanem a közhivatalnokokat, a főiskolát, egyetemet végzett értelmiségieket, hozzátartozóikat, általánosabban a kispolgári réteg bizonyos tagjait is. Nem lehet teljesen véletlen, hogy a két járás települései közül a gyűjteménybe a legtöbb darab Gyuláról, utána Békésről, Mezőberényből, Köröstarcsáról került be, s a gyulai járás néhány ezres kisközségei csak ezután következnek, mindössze néhány lappal. Gyula Békéscsaba után a leginkább iparosodott település volt a környéken, az egyetlen rendezett tanácsú város, így a legpolgárosodottabb képet mutatta. A megyei és járási székhely hangulatára rányomta bélyegét a megyei vezető hivatalnoki réteg jelenléte, központjának képét meghatározta a patinás múltjából származó házak, középületek és műemlékek. Körülötte a kisebb községek, Doboz, Gyulavári, Kétegyháza és Újkígyós életét nagyban befolyásolták az Almásy és a Wenckheim uradalmak, fékezve a parasztpolgári fejlődés lehetőségeit. Még 1935-ben is Doboz és Gyulavári területének 67%-át, Újkígyósnak 64%-át a nagybirtok foglalta el. Kétegyháza kedvezőbb helyzetben volt, hiszen az Almásyak területének „csak” 27%-át birtokolták.⁴ A békési járásban több lehetőség nyílt a parasztpolgári fejlődésre, hisz itt a gazdag- és középparaszti réteg erősebb volt. Békés lakossága 1930-ra meghaladta a megyeszékhelyét is, ezt azonban a nagyobb külterületének köszönhette. A valamilyen szintű polgárosodás, urbanizációs hatás jelei itt és a szomszédos Mezőberényben mutatkozhattak leginkább.⁵

³ SCHERER 1938. 219.

⁴ MSK 1938. 290, 298, 306.

⁵ A korszak statisztikai felmérései közül a lakosság foglalkozás szerinti megoszlására tájékoztatásul álljon itt az 1930. évi: (Keresők és eltartottak együtt)

	Lakosság száma	Mezőgazd.-ban	Iparban	Keresk.-ben	Közl.-ben
Gyula	25 241	9 207	6726	1258	698
Békés	28 907	20 031	4213	795	516
Doboz	6 469	5 246	466	147	60
Kétegyháza	4 939	3 486	417	136	400
Kígyós	5 685	4 522	620	94	97
Köröstarcsa	5 678	4 298	661	163	101
Mezőberény	14 410	9 588	2260	510	298

MSK 1934. 41, 44, 45, 50.

A kiadók, a lapok néhány jellegzetes vonása

A polgárosodás jele a helyi nyomdák megjelenése, melyek a 19. század végén, a 20. század elején már nemcsak Gyulán, hanem Békésen és Mezőberényben is működtek. Az I. világháború előtt a két járásban négy nyomda volt: Gyulán a Dobay és a Corvina nyomda, Békésen a Dreschel Nyomda, Mezőberényben pedig Baltha Jánosé⁶. E nyomdák mindegyikét megtaláljuk a képeslapok kiadói között, néhány szakmunkással és 2–3 nyomógéppel dolgoztak. A legrutinásabb az 1860-ban alapított Dobay nyomda volt, melynek alapítója, Dobay János 1873–1888 között Gyula polgármesteri tisztségét is betöltötte.⁷ De akadt a nyomdászok között igazi arisztokrata is: a békési báró Dreschel Géza. Családja az elszegényedett Stockhammer grófokon keresztül benősülés révén kapcsolatban volt a Békés megyét újratelepítő Harruckern bárókkal.⁸ A 19. század végétől a képeslapok iránti kereslet nyújtotta üzleti lehetőséget nemcsak a kisebb-nagyobb nyomdák próbálták kihasználni, hanem a különböző könyv- és papírkereskedők, fényképészek, sőt fűszer- és csemegeárusok is. A könyvkereskedők közül különösen jelentős volt a békési Véver Oszkár tevékenysége. Véver az 1920-as évekig dolgozott Békésen, majd Budapestre ment. Tevékenységének színvonalát jelzi, hogy Nürnbergben bronzérmert nyert a könyvszakmában kifejtett munkásságáért.⁹ Képeslapkiadóként nem pusztán Békésről, hanem Köröstarcsáról és Ókígyósról is megjelentetett lapokat. A két világháború között kapcsolódtak be a képeslapok kiadásába a Hangya Szövetkezetek (Köröstarcsa, Mezőberény, Újkígyós). Mezőberényben egy időben három fogyasztási szövetkezet is volt, melyek versengtek egymással.¹⁰ Már az I. világháború előtt megjelentek, majd a két világháború között fokozatosan átvették az uralmat a nagy budapesti kiadók, mindenekelőtt Weisz Lipót, Weinstock Ernő, Barasits János, Monostory György és Knöpfmacher.¹¹ E jelentős budapesti férfiak maguk is fényképészek voltak, kisebb helyi kiadóknak is készítettek felvételeket vagy adtak el nekik, ezért nem egy lap hátoldalán nevük együtt szerepel valamelyik település kiadójával. Elképzelhetőnek tartom, hogy a több lapon látható K. J. monogram tulajdonképpen Knöpfmachert rejti, ugyanis a gyulai állami iskolát ábrázoló egyik lapon még K. J. van feltüntetve a fénykép készítőjeként, majd egy ugyanezt a felvételt szerepeltető másikon már Knöpfmacher J. (Jegyzék 70., 72., 73.).

⁶ SZABÓ 1989. 18–19.

⁷ SCHERER 1938. 436; PETŐCZ 1988. 67.

⁸ SZABÓ 1989. 7. Megjegyezzük, hogy a kutatás során szembesülni kellett azzal a ténnyel, hogy a megyebeli kisebb helyi nyomdák története mennyire feldolgozatlan még. Ugyanígy a legtöbb helyi kiadóról is legfeljebb annyit sikerült egyelőre könyvtári és levéltári kutatással kideríteni, hogy léteztek, de ennyi információt a képeslapok is nyújtanak.

⁹ PETHÓ 2006. 158.

¹⁰ TÓTH 1943. 211–212.

¹¹ BALÁZS 2005. 26, 139, 172, 258.

A 2006-ban megjelent ismertetőmben részletesebben írtam a békéscsabai lapokon láthatókról,¹² most ezt ugyanúgy, tekintettel a több helységekre és így a téma szerzteágazóbb voltára, nem tudom megtenni. Természetesen minden település azon részleteit örökítették meg, melyekkel az idegen előtt is dicsekedni lehetett: a legnevezetesebb épületeket, a központot, a templomokat, iskolákat, intézményeket, tájképként a Kettős-Körös és az Élővíz-csatornák környékét. Nem szükséges bizonygatni, hogy a legelőnyösebb helyzetben Gyula volt, s mint már említettem, bizonyára ez is hozzájárult ahhoz, hogy a gyulai lapok száma megelőzi a többiét. Ráadásul a megyeszékhely abban a helyzetben volt, hogy egyszerre rendelkezett a polgári fejlődést, a város uradalmi központiságát, az arisztokrácia jelenlétét reprezentáló épületekkel. A gyulai járás kisebb községeiből, Dobozról, Kétegyházaról, (Ó)Kigyósról származó néhány lapon viszont – egy kivétellel – nem látható más, mint az uraságok által emelt kastélyok és más építmények. Ezeket az impozáns, és valóban Békés megye büszkeségeként számon tartható épületeket mindig egymagukban fényképezték, fenséges magányukat semmi sem zavarja, a képeken egyetlen ember sem szerepel.

A lapok témájának településenkénti részletesebb ismertetésétől most azért is eltekinthetünk, mert remélhetőleg ez a jegyzékből úgyis kiderül. Azonban ha már szó volt a képeslapok elterjedése és a polgárosodás közötti összefüggésről, nézzünk néhány példát, miként tükröződik a polgári-értelmiségi réteg szemlélete és ízlésvilága a képeslapokon. Ugyanis a kiadók, fotográfusok már csak jól felfogott érdeklükben is igyekeztek legfőbb vásárlóik igényeinek eleget tenni, ami azért sem eshetett túlzottan nehezükre, mert maguk is e réteghez tartoztak. Elsősorban az I. világháború előtt készült lapokon érhető tetten a felvételeken láthatók valamilyen megszépítésére való törekvés; a két világháború között a fotózási és nyomdatechnika fejlődésével, a fekete-fehér felvételek elterjedésével párhuzamosan a képes levelezőlapok már valóságűek lettek. Az 1920-as évekig a valóság megszépítésére már a felvételek utólagos színezése is lehetőséget nyújtott, de más eszközökhöz is nyúltak. E tekintetből a legszemléletesebb példákat a békési Véver Oszkár által kiadott képes levelezőlapokon találhatjuk. Néhány lapján felfedezhetjük a montázstechnika alkalmazását kiadványai élénkítésére. Ami feltűnő: a túlnyomórészt parasztok által lakott mezőváros egy-egy részletét mutató ilyen típusú képekről hiányoznak a földművelők. Helyettük például a békési Főteret az 1900-as évek elején keménykalapot, sétatálcát, kifogástalanul szabott öltönyt viselő férfiakkal, velük beszélgető napernyős nőekkel (minden bizonnyal feleségekkel), illedelmesen viselkedő gyermekkel népesítette be a montázs készítője. Nem nehéz elképzelni, hogy a vasárnapi ebéd után „korzózó” megbecsült városi polgárokat kívánta láttatni a képeslapot kézbevevő idegennel. Egy másik, a Kettős-Körös hídját ábrázoló 1917-es lapon a folyó vizére csónakban evező férfiakat „varázsolt” a fényképész, s a velük lévő két nő kö-

¹² KOCSOR 2006. 327–354.

zül az egyik arca már ismerős az előbb tárgyalt lapról (8., 9. kép; Jegyzék 149., 176.). De minden bizonnyal a kispolgárság ízlésére szolgált az a három lap is, melyek közül kettőn békési, egyen köröstarcsai részletet láthatunk éjszaka (10. kép; Jegyzék 177., 178., 209.). A hold mindhárom képen ugyanolyan, tulajdonképpen nem is az égitest látható, hanem egy szabályos kör alakú világosabb folt. A felvételek minden bizonnyal nappal készültek, és utólag sötétítették be azokat. Mindhárom vízpart melletti tájat ábrázol, éjszakaivá alakításukra azért volt szükség, mert így romantikusabb, és ezzel együtt vonzóbb színben lehetett feltüntetni a települést. (Az egyik felvételen a Fehér-Körösön – ma Élővíz-csatornán – csónakázókat is láthatunk. Valószínűleg a község lakosságának túlnyomó része különösnek találta volna, ha valaki éjszaka ilyet cselekszik.) A kor polgári szemlélete tükröződik a Véver által kiadott néprajzi témájú, egyébként a Békés néprajzát tanulmányozó szempontjából értékes képeslapokon is¹³ (12. kép; Jegyzék 201–204.). Természetesen a kor technikája is tehet róla, hogy a felvételeken beállított műtermi jeleneteket láthatunk, s így azok kevésbé alkalmasak a hétköznapi valóságának megismerésére. A szereplők a legjobb ruhájukban láthatók – különösen a lányoké díszes; az „életképek” derűt, nyugalmat, „tisztaságot” sugároznak: ahogy a kispolgárság látni kívánta a parasztságot. Békés 20. század eleji életének egy érdekes figuráját – Vízfordó Jánost – azonban hétköznapi valóságában kapták lencsevégre. A múzeumban őrzött példányon, a portréja mellé írt szöveg betűhíven leírva a következő: „Itt küldök egy érdekes alakot az aranyos János ő igen jó tanuló volt aba meg tompult az esze és most aki vizet hordatni óhajt ő azt némi kis ételért szívesen meg teszi, és meg tisztelve érzi magát hogy le van véve” (12. kép; Jegyzék 203.).

Az igazság kedvéért megjegyezzük, hogy az elmondottak ellenére tévedés lenne azt hinni, hogy Véver Oszkár a korabeli település, a mindennapi élet megismerése szempontjából csupa értéktelen képeslapot hagyott ránk. Neki köszönhetően ismerjük a békési szárazmalmot, a református templom melletti, ma már nem létező magtárt és több más településrészletet; az ókígyósi kastélyról kiadott lapjai pedig a kastélypark egykori képének rekonstruálásához is hozzájárultak.¹⁴

Útmutató a jegyzék használatához

Végezetül a jegyzék használatához nyújtok néhány támpontot. A katalógus sorszám utáni rovatai a következők: évszám vagy kor, a képeslap témájára vonatkozó adatok, a kiadóra, nyomdára, fényképészre vonatkozó adatok, a képeslap színe, legvégén a leltári szám. A képeslapok adatolását magam végeztem, csak kevésbé támaszkodhattam a leltárkönyvre.

¹³ A felvételeket közli DANKÓ 1983. 533, 677, 678.

¹⁴ KERTÉSZ 2006. 3–18.

A képeslapok adatolásánál az egyik legnagyobb gond a kor megállapítása. Azt hiszem, ezért fontos lehet annak ismertetése, hogy esetünkben miként végeztem el ezt a munkát. A képes levelezőlapok kiadásának évét teljes biztonsággal, pontosan megállapítani szinte lehetetlen, mivel a kiadott lapokról nem áll rendelkezésünkre korabeli nyilvántartás. A postát megjárt ún. „futott lapok” esetében a postai bélyegző vagy a feladó által írt keltezés igazítható útba. Azonban ezek sem jelentenek teljes bizonyosságot, hiszen természetesen a kiadás és a postára adás éve nem feltétlenül egyezik. Jó példa erre egy Weinstock Ernő által kiadott gyulai mozaiklap, melyet 1947-ben adtak fel (Jegyzék 146.). Azonban a lap bizonyosan korábbi. Tudjuk ugyanis, hogy a „képeslap-király” – ahogy magát előszeretettel hívatta – 1945 és 1947 között alig foglalkozott képeslapok készítésével, s csak 1948-ban adta be kérvényét egy új képes levelezőlap-kiadóvállalat alapítására (a képeslapkiadás Magyarországon 1952-ben vált állami monopóliummá). 1945-öt követően nevét szülővárosa után Nagyváradira magyarosította, és 1947-ben már biztosan ezt a nevet használta,¹⁵ a lapon azonban még Weinstock névvel szerepel. Jogosan tételezzük fel tehát, hogy az 1947-es pecsételésselű lapunk 1945 előtt készült.

A lapok korának meghatározásakor figyelembe kell venni minden olyan információt, melyet a formátum, az illusztráció nyújthat. A „laikus” számára is egyértelmű, hogy az előlapon látható épületek tájékoztathatnak minket a korról. Így például a békési református templom mellett látható magtárépület máris 1922–1923-nál korábbra teszi egy színezett képeslap kiadásának évét (Jegyzék 165.). A 20. század eleji lapoknál korszakhatárt jelöl az, hogy a hátoldalon hosszú vagy rövid címzés szerepel. 1905-ig ugyanis a címzett nevének és lakhelyének felírására szolgáló rész az egész lapot kitöltötte (hosszú címzés), ezután azonban csak mintegy felét, helyet hagyva a feladó üdvözlő sorainak is.

Az évszám, kor rovatban elsősorban azt az évszámot tüntettem fel, amelyet a bélyegzésről vagy a keltezésről leolvastam. A hosszú címzéses postatiszta lapok esetében a kort 1905 előttiként határoztam meg, a futottaknál a bélyegzés vagy a feladó keltezésének éve után zárójelben jelzem, hogy tulajdonképpen 1905 előtti kiadásról van szó (Jegyzék 9., 97., 100., 118., 164., 176., 181., 182., 183., 216.). A postatiszta lapokat más esetben évtizedben határoztam meg. Jelzem azt is – zárójelbe tett kormeghatározással –, ha a képeslapról leolvasható, hogy jelentősen korábban készült a feladásnál.

A feliratokat, a kiadókra, fényképezésekre, nyomdákra vonatkozó adatokat betűhíven írtam le. A rövidítések a következők: B. = barna, Ff. = fekete-fehér, K. = kék, Sz. = színes, V. 67 = a 67. sorszámú képeslap színváltozata.

¹⁵ GYÓRI 1986; KOVÁCS 2003.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

Képes levelezőlapok jegyzéke

Gyula

Vár

1.	1902	A gyulai régi vár.	Dobay János kiadása és tulajdona Gyulán.	Sz.	Hd.84.1.36.
2.	1906	Gyula A régi gyulai vár	-	Sz.	Hd.72.45.1.
3.	1913	A gyulai régi vár	-	Z.	Hd.75.505.70.
4.	1915	Gyula. A Gyulai (sic!) vár.	- Kapható Fábián Lajosné fűszer és csemege üzletében, Gyulán. - 407 K. J. Bp. Törv. védve 1913/1915	B.	Hd.75.505.82.
5.	1931	Gyula. A vár.	- M. kir. Dohány nagy és különlegesség áruda kiadása, Gyula - 5110 - Knöpfmacher J. Felvétele, Bp.	B.	Hd.75.505.59.
6.	1933	Gyula. Régi vár	11. - Barasits, Budapest	Ff.	Hd.75.505.24.
7.	1930-as évek második fele	Felirat nélkül. (A gyulai vár)	-	Ff.	Hd.75.505.92.
8.	1930-as évek második fele	Felirat nélkül. (A Kerecsényi-kapu a várudvar felől)	-	Ff.	Hd.75.505.83.

Almásy-kastély

9.	1905 előtt	Gróf Almásy Dénes kastély-kertje Gyulán.	Dobay János kiadása Gyulán.	Sz.	Hd.75.505.49.
10.	1905	Gróf Almásy Dénes kastélya Gyulán.	Dobay János kiadása és tulajdona Gyulán.	Sz.	Hd.72.43.1.
11.	I: 1907 II: 1908	Gyula Gróf Almásy Dénes gyulai kastélya	353.	Ff.	I:Hd.75.505.63. II: Hd.75.458.7.
12.	1912	Gyula Gróf Almásy kastélya	19. Kiadja „Corvina” nyomda Gyulán.	B. V. 67.	Hd.72.43.1.

Kocsor János

13.	1913	Gróf Almásy Dénes kastélya, Gyula.	Dobay János Gyula	Ff.	Hd.75.505.7.
14.	1919	Gyula, Gróf Almásy Dénes kastélya	Dobay János kiadása, Gyula. No 10	Sz.	Hd.75.505.45.
15.	1922	Gyula, Gróf Almásy Dénes Kastély kertje	5 sz. – Dobay János kiadása, Gyula. Törvényileg védve. 1918	Sz.	Hd.75.505.37.
16.	1929	Gyula.	Knöpfmacher J. felvétele, Bp.	Ff.	Hd.75.505.89.
17.	1929	Gyula. Gróf Almásy Dénes kastélya.	Kultúra könyvnyomda és lapkiadó R. T. kiadása, Gyula Knöpfmacher J. felvétele, Bp.	Ff.	75.505.36.
18.	1942	Gyula. Gróf Almásy-kastély	15. sz. Barasits, Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46.	Ff.	75.505.35.

Megyeháza

19.	1906	Gyula Békésvármegye székháza. A gyulai m. kir. pénzügyi palota	Kiadja a „Corvina” könyvnyomda Gyulán.	K.	Hd.72.45.1.
20.	1912	Gyula. Megyeháza	W. L. Bp. 1572. Törv. védve 1910–13 328	Ff.	79.38.19.
21.	1917	Gyula. Békésvármegye székháza.	K. J. Bp. Törv. védve 1916/1920 Bc. 421	Sz.	84.1.43.
22.	1930-as évek	Gyula Megyeháza az Ország-zászlóval	Foto, Weinstock 3019 sz.	B.	75.505.39.
23.	1930-as évek	Gyula Megyeháza	14. sz – Barasits, Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46.	K.	75.505.96.

Törvényszéki palota

24.	1902	Törvényszéki palota Gyulán	Dobay János kiadása és tulajdona. Gyula.	Sz.	Hd.84.1.46.
25.	1907	Üdvözlét Gyuláról M. kir. törvényszéki palota	1583 W. L.	B.	Hd.75.505.54.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

26.	1913	Gyula, Törvénytörvény-szék	Dobay János kiadása, Gyula. No. 11.	Sz.	Hd.75.505.66.
27.	1917	Törvénytörvény-széki palota Gyulán.	Leopold nyomda kiadása, Gyula. K. J. Bp. Törv. védve 1916/1920. 1585	Sz.	Hd.84.1.44.

Békésvármegyei Takarékpénztári Egyesület, Magyar Kir. Pénzügyigazgatóság

28.	1911	Gyula. Békésvármegyei takarékpénztári egyesület.	W. L. Bp. 6534. Törv. védve 1910–13. 261	Ff.	Hd.75.505.95.
29.	1912	Békésvármegyei takarékpénztári egyesület.	W. L. Bp. Nr. 6107. Dobay János kiadása, Gyula	B.	Hd.79.38.12.
30.	1917	Békésvármegyei Takarékpénztár Egyesület üzletháza Gyulán.	K. J. Bp. Törv. védve 1916/1920 Bc. 424	Sz.	Hd.84.1.40.
31.	1920	Gyula Békésvármegyei takarékpénztár palotája	8924 Leopold-nyomda kiadása.	Ff.	Hd.75.505.72.
32.	1921	Gyula. Békésvármegyei takarékpénztári egyesület	19 sz. – Dobay János kiadása, Gyula. Törvényileg védve, 1918	Sz.	Hd.75.505.76.
33.	1908	Üdvözlő Gyuláról M. kir. pénzügyigazgatóság	W. L. 1576.	Ff.	Hd.75.505.15.
34.	1917	Pénzügyigazgatóság palotája Gyulán.	K. J. Bp. Törv. védve 1918/20 1576	Sz. V. 26.	Hd.84.1.42.
35.	1910-es, 1920-as évek	Gyula – Pénzügyigazgatósági palota	95 Dobay János kiadása	B.	Hd.75.505.4.

Vármegyei közkórház

36.	1905	Békésvármegyei közkórháza Gyulán.	Dobay János kiadása és tulajdona Gyulán 2018	Sz.	Hd.75.505.19.
37.	1912	Békésvármegyei közkórháza. Gyula.	Dobay János kiadása, Gyula	Ff.	Hd.75.458.8.

Kocsor János

38.	1914	Gyula. Békésvármegyei közkórház.	Kapható: Fábián Lajosné fűszer és csemege kereskedésében, Gyulán K. J. Bp. Törv védve 1913/15.	B.	Hd.75.505.11.
39.	1917	Gyula. Békésvármegyei közkórház.	409 Szedő E. kiadása, Törv védve 1912/14	Sz.	Hd.75.505.20.
40.	1925	Gyula, Békésvármegye közkórháza	12 sz – Dobay János kiadása, Gyula. Törvényileg védve, 1918	Sz.	Hd.75.505.22.
41.	1929	Gyula. Békésvármegye közkórháza	Corvina Nyomda?	Sz.	Hd.75.458.6.
42.	1910-es, 1920-as évek	Üdvözlét Gyuláról Békésvármegye közkórháza	1583. W. L.	B.	Hd.75.50.5.60.
43.	1930-as, 1940-es évek	Gyula M. kir. állami kórház Főépület; Tüdőpavillon; Sebészet és szülészeti	Weinstock Budapest Forrás-nyomda 3043. sz.	B.	Hd.75.505.29.

József Szanatórium

44.	1907	A József Szanatórium Gyulán. (Leporelló)	10840 Szent-László Nyomda Budapest	Ff.	Hd.72.44.1.
45.	1907	A József Szanatórium Gyulán. Ebédlő	József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület Budapest, IX., Lónyai-utca 47.	Ff.	Hd.75.505.9.
46.	1908	A József Szanatórium Gyulán.	–	Ff.	Hd.75.505.16.
47.	1911	Gyula. József Szanatórium.	W. L. Bp. 6538. törv. védve 1911–1913.	Ff.	Hd.75.458.2.
48.	1912	A József Szanatórium Gyulán. Kertész-lak.	–	Ff.	Hd.75.505.5.
49.	1913	Gyula, József Szanatórium	Dobay János kiadása, Gyula.	Sz.	Hd.75.458.5.
50.	1917	Gyula. Józsefszanatórium.	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. 1410	Sz.	Hd.84.1.41.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

51.	1918	Gyula. József szanatórium a Lugos erdőben	–	Sz.	Hd.2000.64.123.
52.	1924	Gyula József Szanatórium	4217 Dobay János kiadása, Gyula.	Ff.	Hd.75.458.3.
53.	1920-as évek eleje	Gyula. József szanatórium a Lugos erdőben.	„Corvina” Utoda leopold nyomda kiadása, Gyula	Sz.	Hd.75.505.23.
54.	1925	Gyula. A József szanatórium jobbszárnya.	József szanatórium kiadása.	B.	Hd.75.505.42.
55.	1925	Gyula József kir. herceg szanatórium látképe	6321 „Kultúra” könyvnyomda és lapkiadó r. t., Gyula.	K.	Hd.75.505.12.
56.	1920-as évek	Gyula József kir. herceg szanatórium látképe	4904	Ff. V. 76.	Hd.2000.64.124.
57.	1926	Gyula. József-szanatórium.	STO Knöpfmacher J Felvétele, Bp. NE	Ff.	Hd.75.505.74.
58.	1927	A József szanatórium igazgatói épülete és a szanatórium balszárnya	József-szanatórium kiadása	Sz.	Hd.75.505.47.
59.	1927	Gyula. József szanatórium.	Knöpfmacher J. Bp.	B.	Hd.75.505.17.
60.	1930	Hátoldalon: József kir. herceg szanatórium. Gyula.	18. Törvényesen védve Monostory György, Budapest	Ff.	Hd.75.505.1.
61.	1930	Hátoldalon: Gyula. József szanatórium.	Kultura R. T. kiadása Knöpfmacher K. J. Fotografie 1927/32	Ff.	Hd.75.505.53.
62.	1930	Gyula. József kir. herceg szanatórium.	16. sz. Törvényesen védve 1929 Monostory György Budapest	Ff.	Hd.75.505.65.
63.	1930	Hátoldalon: József kir. herceg szanatórium. Gyula.	12. törvényesen védve. 1930. Monostory György, Budapest, IV. Lónyai u. 17.	Ff.	Hd.75.505.64.
64.	1930-as évek	Gyula József-szanatórium (Négy fotó a szanatóriumról)	József-szanatórium, Gyula Monostory György, Budapest, IX. Lónyai u. 17.	K.	Hd.75.505.67.

Kocsor János

65.	1939	József-szanatórium, Gyula Igazgatói lakás, Szanatórium látképe. Parkrészlet	Barasits Budapest Nagyatádi Szabó u. 46. 4. sz.	Ff.	Hd.75.505.69.
66.	1940-es évek?	Gyula. József-szanatórium. Női pavillon, Férfi pavillon; Női napozó; Férfi napozó. Főépület.	Sima hátoldal	Ff.	Hd.75.505.98.

Iskolák

67.	1906	Gyula Róm. kath. főgymnásium	M. T. és F. V. Koch és Pór Bpest	Sz.	Hd.75.505.61.
68.	1917	Gyula, róm. kath. főgimnázium	Dobay János kiadása, Gyula. No. 8.	Sz.	Hd.75.505.46.
69.	1921	Gyula, Róm. kath. főgimnázium	11. sz. – Dobay János kiadása, Gyula. Törvény védve. 1918	Sz.	Hd.75.505.10.
70.	1917	Az állami iskola Gyulán.	A „Corvina” nyomda kiadása, Gyulán. K. J. Bp. Törv. védve 1916/20. 4419	Sz.	Hd.71.76.8.
71.	1917	Az állami iskola Gyulán.	K. J. Bp. Törv. védve 1916/20. 4419	Sz. V. 99.	Hd.84.1.45.
72.	1924?	Gyula. Állami iskola.	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. K. J. Bp. Törv. védve 1918/22. 4419	B. V. 99.	Hd.75.505.55.
73.	1927	Gyula. Állami el. és polgári leányiskola.	Kultúra könyvnyomda és lapkiadó R. t. kiadása, Gyula. Knöpfmacher J. Felvétele Bp.	B. V. előző	Hd.75.458.1.
74.	1932	Gyula. Polg. leányiskola és Árva-ház.	M. kir. Dohány és különlegeségi áruda kiadása, Gyula 16 Knöpfmacher J. Felvétele Bp.	Ff.	Hd.68.350.1.
75.	1930-as évek	Gyula Polgári leányiskola	Ifj. Abaházy Andrásné könyv- és papírkereskedés kiadása. Gyula Monostory György, Budapest, IX. Lónyai u. 17.	Ff.	Hd.75.505.14.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

Árvaház

76.	1901	Üdvözet Gyuláról! Árvaház.	Kiadja „Corvina” nyomda Gyulán.	Ff.	Hd.75.505.93.
77.	1912	Árvaház, Gyulán	Dobay János könyvkereskedése, Gyula.	Sz.	Hd.79.38.13.
78.	1929	Gyula. M. kir. állami gyermekmenhely	Kultúra R. T. kiadása Knöpfmacher felvétele Bp.	B.	Hd.75.505.105.

Templomok

79.	1905	Gyula Róm. kath. nagy templom	M. T. és F. v. Koch és Pór Bpest	Sz.	Hd.72.45.1.
80.	1912	Gyula Róm. kath. nagytemplom	93 Dobay János kiadása	Sz.	Hd.75.505.102.
81.	1933	Gyula. Róm. kath. templom.	Knöpfmacher J. Felvétele? Bp.	B.	Hd.75.505.103.
82.	1909	Üdvözet Gyuláról Ev. ref. templom és megyeháza	W. L. 1571.	K.	Hd.75.505.62.
83.	1912	Református templom és megyeháza. Gyula.	W. L. Bp. Nr. 1571. Dobay János kiadása, Gyula.	B.	Hd.79.38.15.
84.	1918	A ref. templom és vármegyháza Gyulán.	K. J. Bp. Törv. védve 1917/ 21 Bc.	Sz.	Hd.84.1.35.
85.	1920-as, 1930-as évek	Gyula. Ev. ref. templom.	Kultura R. T. kiadása Knöpfmacher J Felvétele Bp.	B.	Hd.75.505.38.
86.	1912	Józsefvárosi templom. Gyula.	W. L. Bp. Nr. 1558. Dobay János kiadása, Gyula	B.	Hd.79.38.11.
87.	1912	Gyula Korcsolya pálya a román templommal	648. Szedő E. kiadása Gyulán.	Ff.	Hd.79.38.18.
88.	1906	Izr. templom Gyulán	Dobay János kiadása és tulajdona Gyulán 2011.	Sz.	Hd.75.505.44.

Kocsor János

Erkel Ferenc tér

89.	1907	Üdvözet Gyuláról Erkel-tér a m. kir. postaépülettel	1577. W. L.	B.	Hd.75.505.104.
90.	1907	Üdvözet Gyuláról. Erkel Ferenc szobra.	1567. W. L.	B.	Hd.75.505.87.
91.	1912	Gyula. Erkel tér.	W. L. Bp. 6533. Törv. védve. 1910. 8785	Ff.	Hd.79.38.17.
92.	1912	Erkel Ferencz-tér. Gyula.	W. L. Bp. Nr. 1566. Dobay János kiadása, Gyula.	Ff.	Hd.79.38.14.
93.	1918	Az Erkel Ferencz tér Gyulán.	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. K. J. Bp. Törv. védve 1916/1920 422	Ff.	Hd.75.505.48.
94.	1931 (1910-es, 1920-as évek)	Gyula Erkel Ferenc szobra és kispiac	7335 Dobay János kiadása	Sz.	Hd.81.207.36.
95.	1910-es, 1920-as évek	Erkel Ferencz szobra Gyulán.	Kiadja a „Corvina” könyvnyomda, Gyulán.	K.	Hd.2000.64.128.
96.	1936	Gyula. Erkel Ferencz szobra	Scheibert Lajos dohányárudájának kiadása Knöpfungmacher, Budapest 32794	Ff.	Hd.2000.64.129.

Göndöcs kert

97.	1905 előtt	Üdvözet Gyuláról. Göndöcs kerti pavillon.	16934	Ff.	Hd.75.505.56.
98.	1909	Üdvözet Gyuláról Göndöcs népkert	W. L. 1036 (?)	Ff.	Hd.75.505.75.
99.	1911	Békésvármegyei közm. egyesület muzeuma Gyulán	Dobay János kiadása Gyula.	Ff.	Hd.75.505.58.
100.	1914 (1905 előtt)	Gyula Erzsébet szobor	M. T. és F. V. Koch és Pór Bpest.	Sz.	Hd.75.505.2.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

101.	1918	Gyula. Békésvármegyei közm. egyesület muzeuma	25. sz. – Dobay János kiadása, Gyula. Törvényileg védve. 1918	Sz.	Hd.75.50.5.57.
102.	1917	Göndöcs-népkerti pavillon Gyulán.	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. K. J. Bp. Törv védve 1916/1920 1556	Ff.	Hd.75.466.2.
103.	1940	Gyula Göndöcs népkert	M. Kir. dohányáruda kiadás. 5. sz. Barasits, Budapest. Nagyatádi Szabó u. 46.	Ff.	Hd.75.505.41.
104.	1943	Gyula Erzsébet-park	Barasits, Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46. 20. sz.	Ff.	Hd.75.505.34.

Royál mozgószínház

105.	1915	Gyula. Royál mozgó-színház.	Kapható: Fábrián Lajosné fűszer és csemege üzletében, Gyulán 426 K. J. Bp. Törv. védve 1913/1915.	B.	Hd.75.505.81.
106.	I.: 1917 II.: 1918	Gyula. Royál mozgó-szín..z (sic!)	Leopold nyomda kiadása. Gyula. K. J. Bp. Törv. védve 1916/1920. 426	Ff.	I.: Hd.72.57.1. II.: Hd.75.505.78.
107.	1930-as évek	Gyula Komló szálloda és mozgó színház	Barasits, Budapest 15.	Ff.	Hd.75.505.32.

Strandfürdő

108.	1937	Gyula Strandfürdő	Scheibert dohányáruda kiadása, Gyula Monostory György utóda. Budapest, IX. Lónyai u. 17.	K.	Hd.75.505.33.
109.	1932	Gyula. Strandfürdő	Dobay János könyvkereskedése kiadása Gyula 1932 Weinstock E. Budapest Nr. 1297	Ff.	Hd.75.505.90.

Kocsor János

Gyáarak

110.	1912	Első gyulai kötött és szövött iparárugyár részvénytársaság.	850. Kiadja „Corvina” könyvnyomda, Gyulán.	B.	Hd.79.38.16.
111.	1914	Gyula. Szövőgyár.	420 K. J. Bp. Törv. védve 1913/1915.	B.	Hd.75.505.80.
112.	1917	Gyula. Szövőgyár.	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. K. J. Bp. Törv. védve 1916/1920. 420	Ff.	Hd.84.1.47.

Laktanyák

113.	1906 1908	Gyula laktanya	–	Ff.	Hd.72.45.1. Hd.75.505.6.
114.	1926	Gyula, József főherceg laktanya	28. sz. – Dobay János kiadása, Gyula. Törvényileg védve. 1918.	Sz.	Hd.75.458.4.
115.	I.: 1927	Gyula. József főherceg laktanya	Corvina utóda Leopold Nyomda kiadása. K. J. Bp. Törv. védve 91-22	Sz.	I.: Hd.75.505.86. II.: Hd.82.201.1.
116.	1933	Gyula. M. kir. honvéd gyalogsági laktanya.	Knöpfmacher J. felvétele, Bp.	Ff.	Hd.79.57.14.

Egyéb épületek és városrészletek

117.	1906	Gyula Wenckheim-szobor	M. T. és F. V. Koch és Pór Bpest.	Sz.	Hd.75.505.3.
118.	1906 (1905 előtt)	Városház-utca Gyulán	Dobay János kiadása és tulajdona Gyulán.	Sz.	Hd.75.505.18.
119.	1907	Dohánynagyőzsde Gyula.	–	Ff.	Hd.2000.64.126.
120.	1913	Békésvármegyei Casino. Gyula	W. L. Bp. Nr. 1578. Dobay János kiadása, Gyula.	B.	Hd.75.505.52.
121.	1917	Üdvözlet Gyuláról. Petőfi utca.	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. K. J. Törv. védve 1916/20. 1561	Sz.	Hd.84.1.93.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

122.	1918	Gyula. Báró Wenckheim Béla-utca.	W. L. Bp. 6530. Törv védve. 1918 8780?	Ff.	Hd.75.505.94.
123.	1918	Gyula. Városház utca.	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. K. J. Törv. védve 1916/20. 1580	Ff.	Hd.82.202.1.
124.	1918	Gyula Kossuth La- jos utca	15 sz. – Dobay János kiadása, Gyula. Törvényileg védve 1918	Sz.	Hd.82.200.1.
125.	1932	Gyula. Komló szálló.	M. kir. Dohány nagy és külön- legességi áruda kiadása, Gyula Knöpfung J. felvétele, Bp.	B.	Hd.75.505.30.

Körös-part

126.	1932	Gyula. Körösparti részlet	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. kj. Bp. Törv. védve 1918/22 425	B.	Hd.75.505.99.
127.	1933	Gyula. Körösparti részlet	„Corvina” utóda Leopold nyomda kiadása, Gyula. K. J. Bp. Törv. védve 1918/22 426	Sz.	Hd.75.505.101.
128.	1935	Üdvözet Gyulá- ról. Fehér-Körös csatorna részlet.	Leopold Nyomda kiadása, Gyula	B.	Hd.75.505.91.
129.	1938	Gyula Körösparti részlet	Barasits, Budapest 7.	B.	Hd.75.505.100.
130.	1940	Gyula Körösparti részlet	Fotó Weinstock 2570. sz.	Ff.	Hd.75.505.51.
131.		Gyula Körösparti részlet	13. sz. – M. kir. Dohányáru- da kiadása, Gyula Barasits, Budapest, Nagyatádi Szabó u. 48.	Ff.	Hd.75.505.97.

Mozaik- és látképek

132.	1906	Békésvármegye székháza. A régi gyulai vár	Herczberger József kiadása, Gyula.	Sz.	Hd.75.505.8.
133.	1908	Gyula A régi gyulai vár; M. Kir. pénzügy-igazgatóság; Gróf Almásy-kastély; Róm. kath. templom; Wenckheim-szobor; Közkórház; Göndöcs népkert; Róm. kath. főgymnázium; Megyeháza	547.	Ff.	Hd.75.505.79.
134.	I.: 1912 II.: 1913	Gyula látképe.	4.	Ff.	I.: Hd.72.42.1. II.: Hd.75.505.50.
135.	1918	Üdvözlét Gyuláról Gróf Almásy Dénes kastély; Az Erkel Ferenc tér; József szanatórium a Lugos erdőben; Városház utca; József főherceg laktanya; Erdély János út Törvényszéki épülettel; A gyulai vár; Főtéri részlet	Leopold Nyomda kiadása, Gyula. K. J. Bp. Törv. védve 1918/22	Sz.	Hd.75.505.73.
136.	1925	Gyula. Madártávlát a községi polg. fiú-iskolával.	M. kir. Dohány nagy és különlegességi áruda kiadása, Gyula. Knöpfmacher J. Bp.	Ff.	Hd.75.505.31.
137.	1937	Gyula Régi vár; Woracziczky-Almásy grófnő kúriája; Almásy gróf kastélya	Fotó Weinstock 2836. sz.	Ff.	Hd.75.505.40.
138.	1941	Gyula Körösparti részlet; Róm. kath. templom; Erzsébet park; József főherceg laktanya; M. kir. áll. köz-kórház	Barasits, Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46. 3. sz.	K.	Hd.75.505.28.
139.	1942	Gyula Ref. templom; Kórház; Országzászló	Monostory utóda Budapest, IX. Lónyai u. 17. Kalantay III. sz.	Ff.	Hd.75.505.27.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

140.	1942	Gyula Városháza; Régi vár; mo- zi és Komló-szálló; Erkel Ferenc tér; Körös-részlet	Barasits, Budapest Nagyatádi Szabó u. 46. 23. sz.	Ff.	Hd.75.505.88.
141.	1942	Gyula Kossuth tér látképe; Régi vár; Gróf Almássy- kastély	Fotó Weinstock 3042. sz.	Ff.	Hd.75.505.71.
142.	1942	Gyula Látkép; Gróf Almássy- kastély, Komló-szálló	Barasits Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46. 17. sz.	Ff.	Hd.75.505.26.
143.	1943	Gyula Vár; törvényszék; Polgári leányiskola; Polgári fiú- iskola	M. kir. dohányáruda kiadása, Gyula Monostory György, Budapest. IX. Lónyai u. 17.	Ff.	Hd.2003.25.17.
144.	1943	Gyula Róm. kath. templom; Ref. templom; Országzászló; Evang. templom	M. kir. Dohányáruda kiadása, Gyula Monostory György, Budapest. IX. Lónyai u. 17.	Ff.	Hd.75.505.21.
145.	1905 és 1920 között	Gyula Régi vár; Köröspart hi- dakkal; Zuzmann fűszer- kereskedése	Zuzmann János, fű- szer- és csemege ke- reskedése Gyulán	Sz.	Hd.75.505.43.
146.	1947 (1940-es évek)	Gyula Régi vár; Gr. Almássy- kastély; Vármegyeháza; Kat. templom	2919 sz. fotó Weinstock	Ff.	Hd.75.505.85.
147.	1940-es évek	Hátoldalon: Gyulai rész- letek (Előlapon: Megyeháza; Vár, Körös-part; Rom. kat. templom; Polg. le- ányiskola; Törvényszéki Palota)	5430. sz. Fotó: Weinstock	Ff.	Hd.75.505.77.

Népviselő

148.	1918	Békésgyulai népviselet – Békésgyula er volkstracht	1916. Vasúti levelezőlapárusítás, Budapest, V. Kádár- utca 4. Erdélyi udv. fényképész felvétele	Sz.	Hd.84.1.4.
------	------	--	---	-----	------------

Kocsor János

Békés

Központ

149.	1900 előtt	Üdvözlét Békésről. Főtér.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Sz.	Hd.75.448.21.
150.	1903	Üdvözlét Békésről. Széchenyi tér.	?	Sz.	Hd.2000.64.169.
151.	1904	Üdvözlét Békésről. Széchenyi tér. III.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Ff.	Hd.75.448.24.
152.	1907	Fő-tér. Üdvözlét Békésről.	Báró Drechsel Géza könyv és papírkereskedésének kiadása.	Sz.	Hd.84.1.49.
153.	1907	Üdvözlét Békésről Városháza	Véver Oszkár kiadása Békés.	Ff.	Hd.75.448.14.
154.	1930-as évek	Békés Községháza a Hősök szobrával	Végh Lajos könyvkereskedő kiadása, Békés, 1937 2913 sz. Foto Weinstock, Budapest	Ff.	Hd.75.448.9.
155.	1939	Békés Községháza	Vitéz Sósmezey István kiadása Monostory György, Budapest, IX. Lónyai u. 20.	Ff.	Hd.2000.64.60.
156.	1930-as évek	Békés. Magyar Királyi szálloda.	Végh Lajos papírkereskedő kiadása, Békés. 1456 Knöpfmacher J Felvétele, Budapest	Sz.	Hd.82.204.1.
157.	1916	Békés – Kossuth Lajos-utca	8985 Végh Lajos kiadása	Sz.	Hd.75.448.15.

Iskolák

158.	1900	Üdvözlét Békésről Ev. ref. Gymnasium	Véver Oszkár kiadása Békésen	Ff.	Hd.84.1.100.
159.	1915	Békés Gazdasági iskola	3108 Végh Lajos kiadása	Ff.	Hd.75.448.12.
160.	1930?	Békés Községi fiúiskola	3100 Végh Lajos kiadása	Ff.	Hd.75.448.10.
161.	1942	Békés Községi polgári leányiskola	Foto Weinstock 4251. sz	B.	Hd.75.448.13.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

Templomok

162.	1900	Gör. keleti és környéke templom (sic!) Üdvözet Békésről	Véver Oszkár kiadása Békésen	Ff.	Hd.75.448.25.
163.	1900	Üdvözet Békésről. Róm. kath. templom és környéke.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Ff.	Hd.84.1.94.
164.	1905 előtt	Üdvözet Békésről! Róm. kath. templom.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Ff.	Hd.75.448.17.
165.	1916	Békés. Ev. ref. templom	Schönfeld D. kiadása. K. J. Bp. Törv. védve 1916/1920 B. 1469	Sz.	I.: Hd.73.2.2. II.: Hd.97.40.2.
166.	1905 előtt	Ev. ref. templom. Üdvözet Békésről.	26819 Véver Oszkár kiadása, Békésen.	Ff.	Hd.97.40.1.
167.	1930-as évek	Békés Református templom	Vitéz Sósmezey István kiadása, Békés Monostory György, Budapest, IX. Lónyai u. 20.	Ff.	Hd.75.448.19.

Korona Szálló

168.	1911	Békés Korona-szálloda utca-részlettel.	217. Végh Lajos kiadása.	Ff.	Hd.79.38.5.
169.	1920-as évek	Békés. Korona szálló.	Végh Lajos papírkereskedő kiadása, Békés	Sz.	Hd.75.448.11.

Egyéb épületek és városrészletek

170.	1900	Üdvözet Békésről. Ladányi út részlet. (sic!)	Véver Oszkár, kiadása, Békésen.	Ff.	Hd.84.1.95.
171.	1900	Üdvözet Békésről. Szárazmalom.	Véver Oszkár, kiadása, Békésen.	Ff.	Hd.84.1.48.
172.	1900	Üdvözet Békésről. Vasúti indóház.	Véver Oszkár, kiadása, Békésen.	Ff.	Hd. 84.1.99.
173.	1938	Békés Hosszúfoki Vízsabályozó Társaság palotája	2603 M. kir. dohánykülönlegességi nagyáruda kiadása	Sz.	Hd.75.448.29.

Kocsor János

174.	1920-as, 1930-as évek	Békés. Szeszgyár.	Végh Lajos papírkereskedő kiadása, Békés Knöphmacher J. felvétele, Budapest	Sz.	Hd.82.203.1.
175.	1938	Békés Hosszúfoki Vízsabályozó Társaság palotája	2603 M. kir. dohánykülönlegességi nagyáruda kiadása	Sz.	Hd.75.448.29.

Kettős-Körös, Fekete-Körös, Fehér-Körös (Élővíz-csatorna)

176.	1917 (1905 előtt)	Üdvözet Békésről Nagy híd	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Sz.	Hd.75.448.2.
177.	1899	Üdvözet Békésről. Fekete Körös.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	K.	Hd.75.448.8.
178.	1900	Üdvözet Békésről (A Fehér Körös a kocsolyázó pavilonnal és a Bérház mögötti híddal)	Véver Oszkár kiadása, Békésen.	K.	Hd.84.1.96.
179.	1900	Fehér Körös partrészlet (sic!) a bérházzal Üdvözet Békésről.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Ff.	Hd.84.1.97.
180.	1901	Üdvözet Békésről Köröshát utca a sétátérrel.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	K.	Hd.75.448.22.
181.	1907 (1905 előtt)	Üdvözet Békésről Fehér Körös partrészlet a bérházzal	Véver Oszkár kiadása, Békésen.	Sz.	Hd.75.448.3.
182.	1907 (1905 előtt)	Üdvözet Békésről. Fehér Körös partrészlet Konsitzky féle gőzmalommal.	Véver Oszkár kiadása Békésen. No. 6404.	Sz.	Hd.75.448.4.
183.	1907 (1905 előtt)	Üdvözet Békésről Fábián híd	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Sz.	Hd.75.448.1.
184.	1914	Békés. Fehér-Körözs partrészlet.	318. Végh Lajos kiadása, Békés.	Sz.	Hd.75.448.7.
185.	1942?	Békés Köröspart	Ifj. Végh Lajos könyvkereskedő kiadása, Békés. 4288. sz. Foto Weinstock	B.	Hd.75.448.6.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

Mozaikképek és látképek

186.	1900 körül	Üdvözlét Békésről Békés város látképe 1800–1840-ig (Leporelló)	Véver Oszkár kiadása, Békésen.	Ff.	Hd.73.2.1.
187.	1900	Üdvözlét Békésről Városi bérház.; Vashíd a Körös csatornával.; ev. ref. templom.; Ev. ref. Gymnasium	Véver Oszkár kiadása, Békésen.	Ff.	Hd.84.1.103.
188.	1900	Üdvözlét Békésről Kossuth Lajos utca részlet.; Páris cigány- negyed; Széchenyi-tér.	Véver Oszkár kiadása, Békésen.	Ff.	Hd.84.1.101.
189.	1900	Üdvözlét Békésről Baptista keresztelés.; Baptista imaház	Véver Oszkár kiadása, Békésen.	Ff.	Hd.84.1.102.
190.	1906	Fő-tér, Jantyk Mátyás festő-művész, a „Mop- riamur” és az „Arany- bulla” szerzője; Békési vashíd; Fehér Körös részlet; Békés; Jantyk Mátyás „Delelés” cí- mű képe	Báró Drechsel Géza ki- adása. Békés.	Sz.	Hd.75.448.20.
191.	1920	Békés Ref. Főgymnázium; Izr. templom; M. Kir. Szálloda; Fehér Körös part részlet csolnakázó egyesületi pavillonnal; Városháza; Rom. kath. templom utcarészlettel; Ref templom; Fehér Kö- rös partrészlet Konsitzky F. gőzmalommal; Hosz- szúfoki Ármentesítő Tár- sulat	4070 Végh Lajos kiadása	Sz.	Hd.75.448.28.
192.	1935	Békés M. kir. adóhivatal; Fő- tér; Körösrészlet; izra- elita imaház	Vitéz Sósmezey István kiadása, Békés Monostory György. Buda- pest, IX. Lónyai u. 17.	K.	Hd.75.448.27.
193.	1936	Körösparti részlet Békés. Körösparti részlet	Karinger, Budapest 3. sz. Pallas, Budapest.	B.	Hd.75.448.32.

Kocsor János

194.	1939	Békés Körösrészlet; Ligeti részlet; hősök emlék- szobra	Vitéz Sósmezey István kiadása, Békés Monostory György Buda- pest, IX: Lónyai u. 17.	B.	Hd.75.448.5.
195.	1939	Békés Községháza – Városháza; Körösparti részlet; Községi polg. leányis- kola; Tornaegylet	Vitéz Sósmezey István kiadása, Békés 2937 sz. Fotó Weinstock, Buda- pest	B.	Hd.77.101.7. Hd.75.448.23.
196.	1940	Békés Főtér; Főgimnázium; Ligeti részlet	Kiadó? Barasits. Budapest, Ker- tész u. 46.	Ff.	Hd.2000.64.41.
197.	1940	Előlapon: Üdvözet Békésről Hátoldalon: Békési részletek (Ref. templom; Ref. gimnázium; Hősök szobra; Köröspart; Csónakázó pavilon; Kath. templom)	Weinstock Budapest 5687	Ff.	Hd.75.448.26.
198.	1944	Békés Gyógyfürdő; Hősök szobra; Körösrészlet	Weinstock Budapest 4219. sz	B.	Hd.71.76.11.
199.	1949	Békés Ref. Gimnázium; Ref. templom; Főtér; Járás- bíróóság; Ligeti részlet	Barasits. Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46. 3.	B.	Hd.75.448.31.
200.	1930-as évek	Békés Hosszúfoki ármentesítő társulat; Nagyszálló és színház; M. kir. járás- bíróóság; Ref. reálfő- gimnázium	Vitéz Sósmezey István kiadása, Békés Monostory György, Buda- pest IX. Lónyai u. 20.	Ff.	Hd.75.448.33.

Néprajzi felvételek

201.	1900	Üdvözet Békésről. Fonóka.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Ff.	Hd.84.1.1.
202.	1900	Üdvözet Békésről. Békési népviselet.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Ff.	Hd.84.1.2.
203.	1900	Üdvözet Békésről. Vízholdó János.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	Ff.	Hd.84.1.3.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

204.	1900	Üdvözlét Békésről. Békési népviselet.	Véver Oszkár kiadása Békésen.	V.	Hd.84.1.98.
------	------	--	----------------------------------	----	-------------

Doboz

205.	1940-es évek	Doboz Parkrésztlet; Csikós- kert; Kastélyudvar; Róm. kat. templom és gróf Wenckheim- sírbolt; Parkrésztlet	Fóti György fényképész kiadása, Békéscsaba Monostory György Bu- dapest IX. Lónyai u. 17. Kalántay	B.	Hd.2000.64.38.
206.	1940-es évek	Doboz Róm. kat. templom és gróf Wenckheim-sír- bolt	Monostory György Bu- dapest IX. Lónyai u. 17. Kalántay	B.	Hd.2000.64.39.
207.	1940-es évek	Doboz Református templom	Monostory György Bu- dapest IX. Lónyai u. 17. Kalántay	Ff.	Hd.2000.64.40.

Kétegyháza

208.	I. világháború előtt?	Almásy kastély Kétegyháza	-	Ff.	Hd.2000.64.15.
------	--------------------------	------------------------------	---	-----	----------------

Köröstarcsa

209.	1900	Üdvözlét Körös-Tar- csáról.	Véver Oszkár kiadása, Békésen.	K.	Hd.84.1.88.
210.	1911	(Református templom és paplak)	-	B.	Hd.96.32.3.
211.	1910-es évek	Üdvözlét Köröstarcsáról Körös híd	Fogy. és ért szövetkezet kiadása. 651. Magy. Fénynyomdai Részv. Társ. Bpest.	Ff.	Hd.96.32.1.
212.	1910-es évek	Üdvözlét Köröstarcsáról – Su- gár-út	Fogy. és ért szövetkezet kiadása. 652. Magy. Fénynyomdai Részv. Társ. Bpest.	Ff.	Hd.96.32.2.
213.	1943	Köröstarcsa Községháza; Ref. templom; Kossuth La- jos utca; Dr. Petnehá- zy-kastély; Ref. iskola	Szakál Antal kiadása, Köröstarcsa	Ff.	Hd.75.446.1.

Kocsor János

Mezőberény

Központ

214.	1903	Üdvözlet Mezőberényből Kossuth téri részlet	Piltz Márton kiadása, Mezőberényben.	Ff.	Hd.75.442.1.
215.	1904	Üdvözlet Mezőberényből Községháza	–	Ff.	Hd.2000.64.18.
216.	1910 (1905 előtt)	Üdvözlet Mezőberényből. Nagy utcái részlet.	Löffner Anton kiadása.	Sz.	Hd.75.442.3.
217.	1921	Üdvözlet Mezőberényből Fő-utcai részlet	221 Szemenkár Mátyás kiadása	Ff.	Hd.77.173.8.
218.	1922	Üdvözlet Mezőberényből Községháza	217 Első fogy. és ért szövetkezet kiadása	Ff.	Hd.72.55.1.
219.	1938	Mezőberény Horthy Miklós ut	Foto Weinstock 2852 sz.	Ff.	Hd.98.17.1.
220.	1940-es évek	Mezőberény Hősök szobra	Foto Weinstock 2837 sz.	Ff.	Hd.68.457.1.
221.	1942	Mezőberény Hősök szobra	Hangya Fogyasztási Szövetkezet kiadása, 1938. 3640? Fotó Weinstock	Ff.	Hd.95.16.6.
222.	1930-as, 1940-es évek	(Hősök szobra)	–	Ff.	Hd.68.457.1.

Templomok

223.	1908?	Üdvözlet Mezőberényből II. ker. ág. ev. templom	Piltz Márton kiadása, Mezőberényben	Ff.	Hd.75.442.2.
224.	1933	Üdvözlet Mezőberényből Evang. templom	219. Szemenkár Mátyás kiadása	Ff.	Hd.68.458.1.

Egyéb épületek

225.	1910	Üdvözlet Mezőberényből. Korona-szálloda	643. Magyar Fénynyomdai Részv.-társ. Bpest.	B.	Hd.79.38.4.
------	------	--	---	----	-------------

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

226.	1910-es évek	Mezőberény Mezőberényi gazdasági takarékpénztár r. t.	1159 Baltha János kiadá- sa	Ff.	Hd.86.47.16.
227.	1940-es évek	Mezőberény. Magyar Király Szálló.	Knöpfmacher J. Felvétele Bp.	Ff.	Hd.79.57.16.
228.	1940-es évek	Mezőberény. Polg. is- kola	Knöpfmacher J. Felvétele Bp.	Ff.	Hd.79.57.18.

Mozaikképek

229.	1930	Mezőberény Hősök szobra, Horthy Mik- lós út; Első Hangya; Ref. templom	Foto Weinstock 3644 sz.	B.	Hd.2000.64.19.
230.	1943	Mezőberény I. ker. ev. templom; II. ker. ev. templom; Ref templom; Horthy Miklós-út; Városháza	Foto Weinstock 4561 sz.	Ff.	Hd.95.16.5.
231.	1943	Mezőberény II. ker. evang. templom; Első Hangya Szöv. Fő- épülete; Községháza	Hangya Szövetkezet kiadása 6955 Magyar Filmiroda Budapest – Sándor u. 2.	Ff.	Hd.95.16.2.
232.	1943	Mezőberény Első Hangya Szöv. Fő- épülete; Fűszer és csemege osztály; Vas osztálya	Hangya Szövetkezet kiadása 6944 Magyar Filmiroda Budapest – Sándor u. 2.	Ff.	Hd.95.16.3.
233.	1944	Mezőberény Első Hangya Fogy. Szöv. főüzlet; M. Kir. Áll. Polg. Iskola főutcai részlet	Hangya Szövetkezet kiadása 6953 Magyar Filmiroda Budapest – Sándor u. 2.	Ff.	Hd.95.16.4.
234.	1944	Üdvözlő Mezőberényből (Ref. templom; Városháza; II. ker. ev. templom; I. ker. ev. templom; Hangya Szöv. üzlete; Szövetkezeti raktár)	Weinstock? 5664. sz.	Ff.	Hd.2000.64.20.

Kocsor János

Ókígyós

235.	1900	A kigyósi kastély.	8926 Véver Oszkár kiadása, Békésen.	K.	Hd.84.1.87.
236.	1898–1905	A kigyósi kastély.	Véver Oszkár kiadása Békésen	Ff.	Hd.2007.11.1.
237.	1930-as, 1940-es évek	Ó-kígyós Kastély	1. sz. Hangya Szövetkezet kiadása Barasits. Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46.	Ff.	Hd.65.111.3.
238.	1940	Ó-kígyós Kastély	2. sz. Hangya Szövetkezet kiadása Barasits. Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46.	Ff.	Hd. 82.8.1.
239.	1930-as, 1940-es évek	Ó-kígyós Kastély	3. sz. Hangya Szövetkezet kiadása Barasits. Budapest, Nagyatádi Szabó u. 46.	Ff.	Hd.65.111.2.
240.	1940-es évek	Ókígyós Békés vm.	Rigler rt.	Ff.	Hd.65.111.1.

*Békés megyei kiadók, fényképészek, nyomdák mutatója*¹⁶

Békés

Dreschel Géza könyv és papírkereskedés: 152, 190
M. kir. dohánykülönlegességi nagyáruda: 173, 175
Schönfeld D.: 165
Sósmezey István: 155, 167, 194, 195, 200
Véver Oszkár: 149, 151, 153, 158, 162, 163, 164, 166, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 188, 189, 190, 191, 203, 204, 205, 206, 211, 235, 236
Végh Lajos könyvkereskedő: 154, 156, 157, 159, 160, 168, 169, 174, 184, 185, 191

Békéscsaba

Fóti György fényképész: 205

Gyula

Ifj. Abaházy Andrásné könyv- és papírkereskedés: 75
Corvina nyomda: 12, 19, 41?, 49, 52, 70, 76, 95, 110

¹⁶ A kiadók, fényképészek, nyomdák megnevezése a forrásokon fellelhető írásmódot követi. A mutatókban felsorolt hivatkozási számok a *Képes levelezőlapok jegyzéke* című fejezet sorszámaira utalnak.

Képeslapok a volt Gyulai és Békési járásból a Munkácsy Mihály Múzeumban

Dobay János: 1, 9, 10, 13, 14, 15, 24, 26, 29, 32, 35, 36, 37, 40, 49, 52, 68, 69, 77, 80, 86, 88, 92, 94, 99, 101, 109, 114, 118, 120, 124
Fábián Lajosné fűszer és csemege kereskedő: 4, 38, 105
Herzberger József: 132
József Szanatórium: 54, 58
Kultúra könyvnyomda és lapkiadó Rt: 17, 55, 73, 78
Leopold nyomda: 27, 31, 50, 72, 93, 102, 106, 112, 115, 121, 123, 126, 127, 128, 135
Magyar kir Dohány nagy és különlegesség áruda: 5, 74, 103, 125, 131, 136
Scheibert Lajos dohányárudája: 96, 108
Szedő E.: 39, 87
Zuzmann János, fűszer és csemege kereskedése: 145

Köröstarcsa

Fogyasztási és értékesítési szövetkezet: 211, 212
Szakál Antal: 213

Mezőberény

Baltha János: 226
Első Fogyasztási és értékesítési szövetkezet: 218
Hangya Fogyasztási Szövetkezet: 221, 231, 232, 233
Löffner Anton: 216
Piltz Márton: 214, 223
Szemenkár Mátyás: 217, 225

Újkígyós

Hangya Szövetkezet: 237, 238, 239

Budapesti kiadók és fényképészek mutatója

Barasits (János): 6, 18, 23, 65, 103, 104, 107, 129, 131, 138, 140, 142, 199
Erdélyi (Mór): 148
József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület: 45
Karinger (Károly): 193
K. J.: 21, 27, 30, 34, 70, 71, 72, 84, 93, 102, 105, 106, 111, 112, 115, 121, 123
Könpfmacher J.: 16, 17, 57, 59, 73, 78, 81, 85, 116, 125, 156, 227, 228
Magyar Fénynyomdai R. T.: 211, 212, 225
Monostory György: 62, 63, 64, 108, 143, 144, 194, 200
Monostory utóda Kalántay: 139, 205, 206, 207

M. T. és F. V. Koch és Pór: 67, 79, 100, 117
Rigler József Ede Papírnemű-gyár Részvénytársaság: 241
Szent László Nyomda: 44
Vasúti levelezőlapárusítás: 148
Weinstock (Ernő): 22, 43, 109, 130, 137, 141, 146, 147, 154, 161, 197, 198, 219,
220, 221, 229, 230, 234?
W(eisz) L(ipót): 20, 25, 28, 29, 33, 42, 47, 82, 86, 89, 90, 91, 92, 98, 120, 122

IRODALOM

BALÁZS 2005

Balázs Károly: Képes levelezőlap lexikon. Somorja, 2005.

DANKÓ 1983

Dankó Imre (szerk.): Békés város néprajza. Békés, 1983.

GYŐRI 1986

Győri Lajos: Egy képeslap-kiadó emlékére. Fotó, 33/6. (1986) 262–264.

KERTÉSZ 2006

Kertész Éva: Békés megyei történeti kertek. Natura Bekesiensis, 8. (2006).
3–18.

KOCSOR 2006

Kocsor János: Békéscsabai képes levelezőlapok a Munkácsy Mihály Múzeumban. BMMK, 28. (2006) 327–343.

KOVÁCS 2003

Kovács András: Az utolsó nagy magyar képes levelezőlap kiadó. Bélyegvilág, 56/12. (2003) 10–11.

KŐVÁRY 1999

Kőváry E. Péter (főszerk.): Békés megye kézikönyve. Békéscsaba, 1999.

MSK 1934

Magyar Statisztikai Közlemények. Új sorozat. 1930. évi népszámlálás. II. Budapest, 1934.

MSK 1938

Magyar Statisztikai Közlemények. Új sorozat. Magyarország mezőgazdaságának főbb üzemi adatai. Budapest, 1938.

PETHŐ 2006

Pethő Zsoltné Németh Erika: Szentendrei arcképcsarnok. II. Elődeink. Szentendre, 2006.

PETŐCZ 1988

Petőcz Károly: a Dobay-nyomda [Gyula] betűminta könyve. II. A Kner Nyomdaipari Múzeum Füzetei, 15. (1988) 67–82.

SCHERER 1938

Scherer Ferenc: Gyula város története. II. A rendezett tanácsú város. Gyula, 1938.

SZABÓ 1989

Szabó Ferenc: A békési Dreschel nyomda történetének vázlata. 1895–1920. A Kner Nyomdaipari Múzeum Füzetei, 13. (1989) 5–31.

TÓTH 1943

Tóth Kálmán (szerk.): Békésvármegye útmutatója. 1943. Orosháza, 1943.

**Postcards from the one-time Gyula and Békés District
in the Munkácsy Mihály Museum (1899–1945)**

– János Kocsor –

Resume

The reader is holding in his/her hand the postcard catalogue preserved in the Munkácsy Mihály Museum of Békéscsaba, published between 1899 and 1945 by various communities of Gyula and Békés District. These settlements are: Gyula, Doboz, Kétegyháza, Ókígyós in Gyula District, Békés, Mezőberény, Köröstarcsa in Békés District.

Most of the cards in the collection were taken on the urbanised city, the county-seat Gyula, followed by Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, while the smaller villages of Gyula District are represented only by few copies. The postcards with picture usually recorded those parts of the settlements in which the inhabitants could take pride before an outsider: the most remarkable buildings, the centre, churches, schools, institutions, and, for landscape, the environment of the Kettős-Körös and the living water channel. In this aspect also Gyula could take the additional advantage of being a county-seat and having memorable past providing the publishers with plenty of topics. The other extreme includes Doboz, Kétegyháza and Ókígyós, the postcards of which represent only the castles or other buildings erected by the aristocracy.

The heads of the catalogue are the followings: series number, year or age, data on the postcard topic, publisher, printer, photographer, colour of the postcard, finally the inventory number.

Kocsor János
Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága
H-5600 Békéscsaba, Gyulai út 1.
E-mail: kocsor@bmmi.hu

1. kép. A gyulai vár 1902-ben. Jegyzék 1.

2. kép. Gyula. Az Almásy-kastély 1905-ben. Jegyzék 10.

3. kép. Gyula. A Megyeház utca 1906-ban. Jegyzék 19.

4. kép. Gyula. Az Erkel Ferenc tér 1912-ben. Jegyzék 91.

5. kép. Gyula. Erzsébet királyné szobra a 20. század elején. Jegyzék 100.

6. kép. Gyula. A József Szanatórium ebédlője 1907-ben. Jegyzék 45.

7. kép. Gyula. A Békés Vármegyei Közművelődési Egylet múzeuma 1911-ben.
Jegyzék 99.

8. kép. Békés Főtere a 20. század elején. Jegyzék 149.

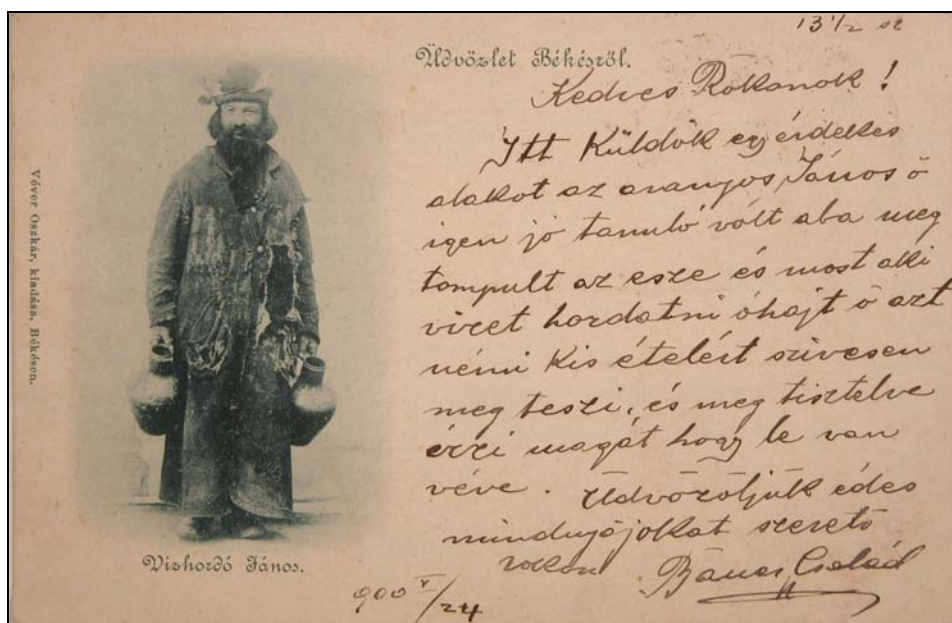
9. kép. Békés. A Kettős-Körös hídja a 20. század elején. Jegyzék 176.

10. kép. Békés. A holt Fekete-Körös éjszaka 1899-ben. Jegyzék 177.

11. kép. A békési szárazmalom 1900-ban. Jegyzék 171.

12. kép. A békési Vízhordó János 1900-ban. Jegyzék 203.

13. kép. Doboz. A katolikus templom és a Wenckheim grófok sírboltja az 1940-es években. Jegyzék 206.

14. kép. Kétegyháza. Az Almásy grófok kastélya a 20. század elején. Jegyzék 208.

15. kép. Köröstarcsa az 1910-es években. Jegyzék 212.

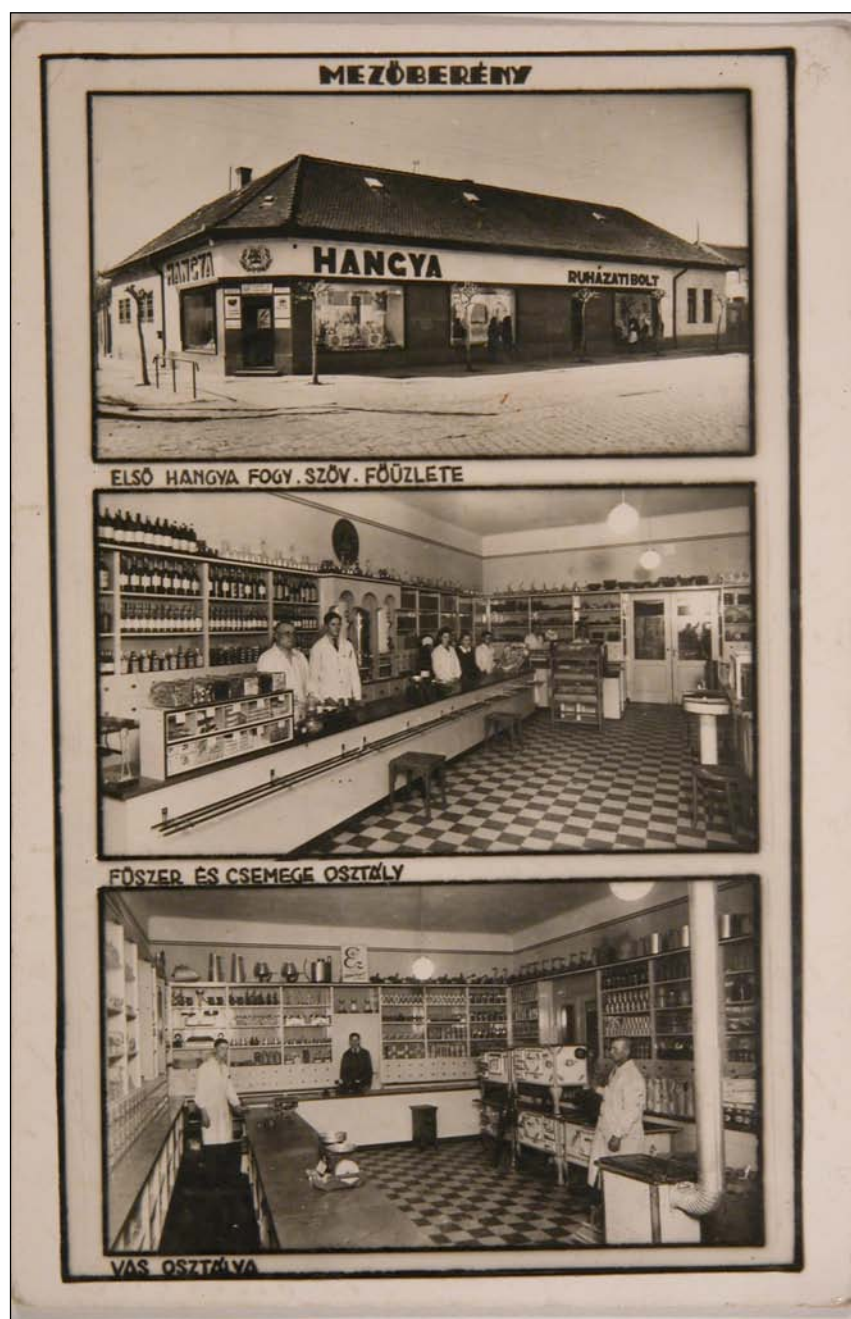
16. kép. A mezőberényi községháza 1922-ben. Jegyzék 218.

17. kép. A Nagy utca Mezőberényben a 20. század elején. Jegyzék 216.

18. kép. A mezőberényi evangélikus templom a 20. század elején. Jegyzék 223.

19. kép. A mezőberényi Hangya Szövetkezet mozaiklapja 1943-ból.
Jegyzék 232.

20. kép. Az ókigyósi kastély a 20. század elején. Jegyzék 235.